

Waterschap Veluwe

Voorstel

Aan algemeen bestuur 27 april 2011

Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn
[T] (055) 527 29 11
[F] (055) 527 27 04
[E] waterschap@veluwe.nl
[I] www.veluwe.nl

Portefeuillehouder A.H. Nootboom

Datum	13 april 2011	Thema	Verminderen wateroverlast en water voor droge tijden
Opgemaakt door	Projecten	Onderwerp	Verbeteren waterafvoer
Docbasenummer	220771		
Projectnummer	P2112		
Bijlage(n)	Memo wateroverlast augustus 2010		

1. Beslispunten

Voorgesteld wordt in te stemmen met:

- het verrichten van voorbereidende werkzaamheden (ontwerpen tot en met bestek) ten behoeve van het vervangen en/of aanpassen van een duiker met stuw ter plaatse van de Vloeddijk, een brug over de Houtweg en een brug over de Hogestraat en hiervoor een voorbereidingskrediet van € 100.000,-- beschikbaar te stellen.
- het verrichten van voorbereidende werkzaamheden ten behoeve van het aanpassen van gemaal Jonas en onderzoek om de Kleine Wetering versneld te laten afvoeren via Stroombreed en hiervoor een voorbereidingskrediet van € 30.000,-- beschikbaar te stellen.
- de wijziging/verschuiving van begrotingsposten ten behoeve van het creëren van begrotingsruimte.

2. Inleiding

In de vergadering van het college van dijkgraaf en heemraden d.d. 15 september 2010 is het "Verslag wateroverlast 26 t/m 31 augustus 2010" besproken. In dit verslag is aangegeven dat de in augustus opgetreden situatie overmacht was: "De NBW- norm die binnen waterschap Veluwe gehanteerd wordt is dat inundatie in het landelijk gebied (grasland) bij een gebeurtenis die eens in de 10 jaar voorkomt niet is toegestaan. Bij zwaardere regenval (herhalingstijden hoger dan 10 jaar) is de wateroverlast overmacht. Voor Apeldoorn, Putten en Vaassen is een herhalingstijd van de neerslagsom vastgesteld tussen 500 en 1000 jaar."

Aangegeven is dat de gesignaleerde wateroverlast niet ontstaan is door een te geringe dimensionering van het watersysteem of door het maaibeleid, maar door de extreme hoeveelheid neerslag die gevallen is. Waterschap Veluwe heeft dan ook aan zijn verplichtingen inzake het waterbeheer voldaan.

In het genoemde verslag wateroverlast zijn aandachtspunten opgenomen die door de Afdeling Onderhoud zijn gesignaleerd. Dijkgraaf en heemraden hebben in het overleg van 15 september verzocht deze aandachtspunten te onderzoeken.

Waterschap Veluwe

Van de gesignaleerde aandachtspunten zijn er na augustus 2010 reeds diversen opgepakt. Voor de beeldvorming worden navolgende opgepakte punten benoemd:

- *Baggeren:*
 - *Grote Wetering;*
 - *Kleine Wetering;*
 - *Nijbroekse Wetering;*
 - *Terwoldse Wetering (deels) ten behoeve van verbetering waterafvoer;*
 - *Vanaf het najaar van 2011 zullen de Nieuwe Wetering en het overige deel van de Terwoldse Wetering volgen.*
- *Verbreden en vispasseerbaar maken van de stuwen:*
 - *Hooilan;*
 - *Kleine Dijk;*
 - *Gaartepad;*
 - *Leigraaf en Geerstraat in de Grote- en Kleine Wetering;*
 - *De aanpassingen zoals vernoemd in dit voorstel.*
- *Aanleg van stapstenen en natuurvriendelijke oevers in de Grote- en Kleine Wetering, waardoor de retentie vergroot is.*
- *Onderzoek naar de wenselijke aanpassingen van gebiedsgeregeld peilbeheer met behulp van automatisering is in gang gezet.*
- *De van toepassing zijnde aandachtspunten uit rayon noord en zuid zijn doorgerekend met de gegevens van de bui van augustus 2010 als input. De resultaten zullen in het ab van juni 2011 worden gepresenteerd.*
- *Voor rayon west zijn de aandachtspunten met betrekking tot de Veldbeek en de Bunsinkbeek doorgerekend. Ook deze resultaten zullen in het ab van juni 2011 worden gepresenteerd.*

3. Voorgestelde maatregelen

In vervolg op het verzoek van Dijkgraaf en Heemraden is gestart met een eerste analyse van de aandachtspunten die door Rayon Noord zijn aangedragen. De bevindingen van deze analyse zijn opgenomen in de bij dit voorstel gevoegde memo. In deze memo zijn een aantal acties benoemd, die nader ingevuld moeten worden.

3.1. Verbreden kunstwerken

Bij de uitgevoerde analyse is gezocht naar een combinatie aan maatregelen die tegen acceptabele kosten de waterafvoer verbeteren bij lagere herhalingstijden. De combinatie van de nu voorgestelde maatregelen, te weten:

- verbreding van de stuw Vloeddijk en de duiker voor de stuw;
- aanpassen van de brug over de Hogestraat;
- aanpassen van de brug over de Houtweg.

en de maatregelen die zullen worden uitgevoerd in het kader van het Ruimte voor de Rivier project Veessen- Wapenveld, bieden extra bescherming in een eens per 25 jaar voorkomende situatie voor een deel (circa 7.000 ha.) van het stroomgebied.

In dit Ruimte voor de Rivier project worden de stuwen Kerkdijk en Assendorp verbreed en wordt ook het profiel van de Grote Wetering verbreed. Het effect van dit maatregelenpakket is vooral te zien op de Grote en de Nijbroekse Wetering.

Waterschap Veluwe

Bovenstrooms van stuw Vloeddijk is het effect maximaal 10 cm, tussen stuw Vloeddijk en Assendorp is de waterstandsverlaging maximaal 20 cm en benedenstroom van stuw Assendorp is het effect 10 cm tot 0 cm bij het gemaal.

Bij de nu voorgestelde maatregelen wordt de nieuw aan te brengen stuw Vloeddijk tevens vispasseerbaar gemaakt.

In de voorbereidingsfase zullen de diverse ontwerpstappen doorlopen worden, waarbij de benodigde dimensies van de kunstwerken met randvoorwaarden en uitgangspunten nader bepaald dienen te worden. Het resultaat dient een uitvoeringsgereed ontwerp met bestek te zijn dat aanbesteed kan worden.

De uitvoeringskosten zijn vooralsnog ingeschat op € 900.000,--.

3.2. *Aanpassen waterverdeling*

De Nijbroekse Wetering loopt met een gering verhang in het waterpeil, van het Toevoerkanaal tot samenkomst met de Grote Wetering, door het laagst gelegen deel van de Noordelijke IJsselvallei. De Grote Wetering heeft van het Toevoerkanaal tot de samenkomst met de Nijbroekse Wetering een aanzienlijk groter verhang in waterpeil. Hierdoor neemt het water uit de Grote Wetering als het ware voorrang op het water dat uit de Nijbroekse Wetering komt. Dit had in augustus 2010 tot gevolg dat het veel langer duurde voordat het waterpeil in de Nijbroekse Wetering daalde.

De huidige stuwen zijn lokaal geautomatiseerd en kunnen daarom nu niet optimaal ingezet worden om de waterafvoer goed te regisseren. Een gebiedsregeling en het kunnen aansturen op afstand zijn derhalve noodzakelijk geworden. Om de overlast evenredig te kunnen verdelen moet optimalisatie/automatisering van stuwen/peilbeherende installaties doorgevoerd worden.

De in dit kader benodigde maatregelen dienen nader bekeken te worden. Hiervoor zal binnenkort een separaat voorstel worden ingediend. Dit maakt derhalve geen onderdeel uit van het onderhavige voorstel.

Vooruitlopend daarop zal bij de Grift gemaal Jonas aangepast worden. De aanpassing heeft betrekking op het vervangen van het gemaal (verhogen van de pompopstelling). Hierbij zullen berging, alarmering en capaciteit nader uitgewerkt worden. De uitvoeringskosten zijn vooralsnog ingeschat op € 100.000,--.

Daarnaast zal nu reeds onderzoek verricht worden naar de mogelijkheden om de Kleine Wetering versneld af te kunnen laten voeren via de Stroombreed.

3.3. *Baggeren*

In het najaar van 2010 is gestart met het baggeren van weteringen in de Noordelijke IJsselvallei. Dit zal in 2011 voortgezet worden. Het baggeren is een separate maatregel die geen onderdeel uitmaakt van onderhavig voorstel.

3.4. *Overig*

Ook in het westelijke en zuidelijke deel van ons gebied is in augustus 2010 wateroverlast opgetreden. De hier aanwezige aandachtspunten moeten nog geanalyseerd worden.

Waterschap Veluwe

Met name ter plaatse van de Schuitenbeek heeft dermate grote overlast plaatsgevonden dat ook hier op korte termijn maatregelen gewenst zijn. Deze problemen hebben hier met name betrekking op de breedte van de stuw, de dimensies van duikers, plaatselijk aanwezige verzanding en vasthouden bovenstrooms. Het bovenstrooms vasthouden maakt reeds onderdeel uit van het synergieproject Veldbeek. Voor de overige maatregelen in de Schuitenbeek zal binnenkort een separaat voorstel worden ingediend.

4. Argumenten

Het verbreden van kunstwerken draagt bij aan het realiseren van de volgende doelen uit het Waterbeheersplan 2010-2015:

Doel 3: Verminderen wateroverlast en water voor droge tijden

Door het verbreden van een aantal kunstwerken tussen de Nijbroekse Wetering en de Grote Wetering zal de waterafvoer versneld worden waardoor het gebied extra beschermd wordt bij hoge waterstanden. Daarnaast zal door het vervangen van gemaal Jonas de wateroverlast voor het achterliggende gebied beperkt worden.

Doel 5: Herstel en behoud van bijzondere natuur

Door het vispasseerbaar maken van de stuw Vloeddijk wordt aangesloten bij de Nota visbeleid betreffende het opheffen van de migratiebarrières in de Nijbroekse Wetering.

5. Maatschappelijk draagvlak

De Noordelijke IJsselvallei is een relatief nat gebied. De wateroverlast in augustus 2010 heeft in het gebied veel ontevreden ingelanden tot gevolg gehad. Door het verbreden van een aantal kunstwerken en vervangen van gemaal Jonas, zal de waterafvoer in het gebied beter functioneren.

Voor de voorgestelde maatregelen zal bij de ingelanden dus voldoende draagvlak bestaan.

Ook vanuit de gemeente worden geen bezwaren verwacht voor het aanpassen van kunstwerken in gemeentelijke wegen.

6. Bestuurlijke/juridische consequenties

Dit voorstel heeft geen bestuurlijke/juridische consequenties.

7. Financiën/begroting

De uitgaven voor de voorbereidingen van dit project zijn begroot op € 130.000,--. Het krediet kan ten laste worden gebracht van het programma waterbeheer, thema's verminderen wateroverlast en water voor droge tijden, herstel en behoud bijzondere natuur, goede onderhoudsituatie en brede kijk. De uitgaven worden niet gesubsidieerd.

De verdeling over de jaarschijven is als volgt:

Programma "waterbeheer"	Jaarschijf 2011	Jaarschijf 2012	Totaal
Bruto-investering	€ 130.000,--	-	€ 130.000,--

Waterschap Veluwe

Beschikbare bruto-begrotingsruimte na allocatie	€ 12.670.000,--	-	€ 12.670.000,--
Verwachte subsidie	€ 0,--	-	€ 0,--
Netto-investering	€ 130.000,--	-	€ 130.000,--
Beschikbare netto-begrotingsruimte na allocatie	€ 7.257.400,--	-	€ 7.257.400,--

Onderhavig project is niet opgenomen in de begroting. Gevraagd wordt de benodigde middelen van € 130.000,-- voor de voorbereiding beschikbaar te stellen.

De raming voor zowel de voorbereiding als uitvoering van dit project bedraagt € 1.000.000,--. Op termijn zal gevraagd worden het restant van € 870.000,-- beschikbaar te stellen. Hierbij zal dan ook de bijdrage van dit werk aan de realisatie van de doelstellingen worden meegenomen.

De gevolgen voor de exploitatiekosten zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

Exploitatiekosten	
Kapitaallasten	€ 10.700,--
Af-/toename overige exploitatielasten (bijvoorbeeld: onderhoudskosten, energie, kosten monitoring, kosten opening)	in deze fase van het project niet van toepassing

8. Standpunt commissie Water

De commissie Water adviseert conform voorstel.

9. Relevante uitvoeringsaspecten

9.1. Inkoop

De inkoop van adviesdiensten binnen de voorbereidingsfase zal voor het verbreden van kunstwerken meervoudig onderhands bij adviesbureau's worden weggezet. Deze inkoop voldoet aan de rechtmatigheidseisen.

9.2. Duurzaamheid

Voor de inkoop van adviesdiensten zijn geen duurzaamheidscriteria gesteld. Bij het verdere ontwerp wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de duurzaamheidscriteria van Agentschap NL met betrekking tot waterbouwkundige constructies.

9.3. Communicatie

In deze fase van het project vinden er geen bijzondere communicatiemomenten plaats.

Waterschap Veluwe

9.4. *Risico's*

De belangrijkste risico's die in de komende fase beheerst moeten worden zijn:

- Goede waterafvoer gedurende de verbreding van de kunstwerken;
- Constructie van nieuwe kunstwerken dienen duurzaam en kosteneffectief te zijn.

9.5. *Planning*

Gestreefd wordt om de bestekken in juni klaar te hebben, zodat de bestekken na de zomervakantie kunnen worden aanbesteed. De uitvoering kan dan starten in het najaar van 2011.

Het college van dijkgraaf en heemraden